

Panyiné dr. Ábrahám Zita
A beszéd jelentősége a zsidó vallásban.
A bántó beszéd 1-2. rész.

Jegyzetet készítette: Pintér Nikolett

összefoglalása az első résznek:

Nyelv védelme, őrzése –smirat halason

Pletykálkodás: Valakiről, egy harmadik személyről mondok valamit, igaz vagy sem.

Chofetz Chaim, Yisrael Meir (Kagan) Poupko ([Dziatlava](#), 1838 – [Radun'](#), 1933), nagy hatású rabbi

„Ki az az ember, aki életet akar, szereti napjait, hogy jót láthasson? Őrizd nyelvedet a rossztól és ajkaidat a csalfa beszédétől. Távozzál a rossztól és tégy jót, keresd a békét és menj utána. (Zsolt.23:13-15)

Legfontosabb könyveinek egy része a beszéd fontosságáról, és az arra vonatkozó halachákról szól.

Onáát devarim: (hurtful speech/bántó beszéd)

Bizonyos embernek személyesen valamit mondok, a lényeg nem az, hogy igaz, vagy sem, hanem, hogy megbántom-e a beszédemmel az illetőt, akár a tartalommal, akár a hangsúly miatt.

Miért olyan fontos a beszéd őrzése?

Az Örökkévaló szavakkal teremtette az embert, ezzel kihangsúlyozza, hogy nagy hatalma van a szónak pl: „legyen világosság”

Az embereket úgy teremtette, hogy belénk lehelte a lelket, ezzel az embert kiemeli az állatok közül (különbség a lélek (lehelet)). „ És megalkotta az Örökkévaló Isten az embert a föld porából és az élet leheletét lehelte orrába, és az ember élő lényé lett.” (1Mózes2:7)

Beszéd: csak magából teheti valaki, az Örökkévaló magából adott, lelkünk belőle származik. Így ez nyílt kapocs az Örökkévalóhoz.

Beszédünk: kilehelünk valamit – kijön egy hang, ami lehelet. Vagyis egy kicsit kiadjuk, azt, amit az Örökkévaló belénk lehelt...

Az embert a beszéd különbözteti meg az állattól, szavainkkal hasonlóak vagyunk az Örökkévalóhoz, mert teremthetünk a szavainkkal.

Források

-Talmud **Talmud Chagigah 5b**

Túlvilágon, az égben azt kérdezik, mit mondtál? Nemcsak megkérdezik ezt, hanem a következményét megjelenítik

Pl: taxi sofőrrel összeveszek, mérges lesz a sofőr, nem vesz fel utast, ez az ember lekési a tárgyalást -> kirúgják -> elhagyja a felesége. Tehát ez lett a következménye annak,

amit mondtam és ezt fogják nekem megmutatni a túlvilágon, nemcsak a szavakat amit kimondtam

Pl: gyerek a testvérének: gyűlöllek

anya: mit mondtál kislányom? -> jelentése, hogy mondhatsz ilyet, ilyet nem mondhatsz

- Midrás: minden jó és rossz, élet és halál a nyelvtől származik

Tudjuk használni Tóratanulásra, imádkozásra, de ölésre fizikai és spirituális szinten is.

Mózes III. 25. Fej. 17. Mondat „Ne sanyargassátok” – bántó beszédre utal

Ne mondj olyat a másoknak, ami fáj neki.

- Tóra

„Ne szorongassátok egyik a másikat és féld az Istenedet, mert Én vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek.” (3Mózes25:17)

Szefer Hachinuch a sanyargatás alatt a bántó beszédet érti, olyan beszédet, mely a hallgatóját védtelenül éri, fájdalmat okoz.

„Szeresd felebarátodat, mint magadat” (3Mózes 19:18)

Ha nem szeretném, ha olyat mondanának, ami nekem nem jó, én se mondjam a másoknak.

Mások publikus megszégyenítésének tilalma. (a bántó beszéddel ez is felmerülhet, mint lehetőség)

- Kabbala

Minden szó entitássá válik és az égben védő vagy vádló angyallá lesz.

Pl: bankban: Jó napot, hogy vagy ma? -> 5 szó - védő lesz

Mire használja a fejét? -> 4 szó - vádló lesz

2. rész

Példák/hasonlatok

1,

- egy természet-> nem teszi tönkre a fát.

Sok természet tönkretesz egy házat is.

Ha pici és ártalmatlan dologból sok van, az nagy kárt okoz .....

- atombomba-egy van és erős - nagy kárt okoz

→A szavakból sok van és mindegyik nagyon erős hatást okozhat.

Kb. 40 ezer szót mond egy nap egy ember

sok ezerszer lehet vele ölni és teremteni, építeni és rombolni

ez mind alkalom arra, hogy jóra használjuk

2,

- egy szál cérnát eltépni – könnyű

- három szál cérna összetekerve – nehéz eltépni

- ha nagyon sok cérna van összetekerve – egy idő után elszakíthatatlan lesz a kötél

A micva, de a bűn is egy szokássá válhat, ha sokszor csinálom, megerősödik. Ha valaki megszokja a negatív beszédet, akkor nehéz elszakadni tőle, mert megerősödik. El lehet kezdeni elszakítani a cérnaszálakat és így elszakítani magam a rossz szokástól.

3, Kihúzófilc: nyomot hagy a könyvben

-Bocsánatot lehet kérni, de nyom ott marad, amit a szavakkal hagyok

-Másik és Örökkévaló megbocsát, de a következménye ott marad. (pl, önbizalomhiány)

Onáát devarim és pénzügyi kár

- pénzügyi kár okozása: helyrehozható, Isten ad neki pénzt (vagy valamilyen forrásból pénzhez jut)

- szavakkal kár okozása: Örökkévaló nem tudja helyrehozni

Nyelvvizsgára készülés – három hónap múlva nyelvvizsgát akarok, hogyan készülök?

Nyelvet nem lehet megtanulni 1 hét alatt. Tanulási tervet készítek és minden héten, lehetőleg minden nap teszek egy kicsit a cél érdekében.

Célunk a zsidóságban, az életben az, hogy saját magunkból legtöbbet kihozzuk, a személyiségünk fejlesztése.

Mindenkinél más a fejlesztendő: valaki fukar, valaki agresszív, valaki türelmetlen

A kihívás ezeknek a finomítása és ideális kép felé való elvitele. Erre is érdemes tervet készíteni és minden nap dolgozni rajta.

Tűzzük ki célként, hogy a szavakat úgy használjuk, hogy ne bántsunk meg másokat, kevesebb bántó beszéd hagyja el a szánkat.

Három úton indulunk el – és összefonjuk (mint a kötelet)

1, **Kérd az Örökkévaló segítségét** (ha jó dolgot akarok elindítani) nekem kell elkezdni vagyis kicsit csinálni és kérek segítséget és az Örökkévalótól, aki segít nekem.

- Smoná eszré végén mondjuk. „Istenem óvd meg nyelvemet a rossztól”

Nem véletlen, hogy a végén mondjuk, mert az ima szent és ezáltal szent dologra használjuk a nyelvünket. Ima végére tesszük, mert ima után bármire használhatjuk a szánkat, és ez alatt kérjük Isten segítségét. Isten adjon erőt, hogy jó válasszuk.

2. Témáról való tanulás

Minél többet tudok valamiről annál tudatosabb leszek azzal kapcsolatban. Minél többet tudok arról, hogyan használjam helyesen a nyelvet, jobban figyelek arra, hogy valóban helyesen is használjam.

3. Gyakorlatok/gyakorlás (hogy tudatosabban használjam a számat) kevesebb rosszat mondjunk a szavakkal

például: Ha értjük, hogy a szavak milyen veszélyesek lehetnek, akkor gondolhatjuk úgy, hogy meg sem szólalok, mert úgy nem ártok. De ez rossz hozzáállás, mert lehet jól is beszélni. Minél több jó szót mondok, annál kevesebb rossz szót tudok mondani. Hiba: ha valakiről jót gondolok és nem mondom ki.

Ha jót mondok, akkor nem mondok rosszat. Ha én jót mondok, Rólam is jót fognak mondani, ->öngerjesztő folyamat.

Nem úgy kell nézni szavakra, mint egy pisztolyra, ami fel van húzva.

Úgy kell nézni a szavakra, mint egy szépen becsomagolt ajándék, amit másnak adunk.

Pl:

-hipo rajta méregjel - > igyál meg belőle 2 dl-t -> dehogyszok (10 millióért sem)

-kerítés olyan méregjellel ellátva, mint ami a hipon van és mögötte drága gyűrű van. Megpróbálom kiszedni, kockázatok.

Negatív micva: mit ne csinálj pl: Szombaton ne gyújts villanyt

Hogyan gondolkodok arra, hogy megszegem a micvát

:

- mint a hipo ivása- nem teszem meg - mert azonnal meghalok (azonnali következmény

.

- mint aknamezőre (ott a gyűrű és kockázatok) inkább így gondolkodok rá, mert nincs rögtön következménye -> de úgy kellene venni mint a hipo ivást. A bántó beszédre is így nézünk, mert nincs rögtön következménye. De van következménye, mert hozzászokunk a bántó beszédhez és másokat megbántunk, közben pedig mi magunk egyre távolabb kerülünk az Örökkévalótól. Próbálj úgy nézni a negatív micvákra, mint a hipos üvegre----ez az Istenfélelem.

„Házi feladat”

- kitűzni: **napi 10 db (vagy többet mint, amennyit szoktam) jó dolgot/dícséretet/kedvességet mondok embereknek**, olyanak is, akinek nem szoktam: szüleim, kollégám, egész héten minden nap. Kezd azzal, hogy annak mondasz ilyeneket, akinek könnyű, folytasd azzal, hogy keresel valami dicsérni valót azokban is, akiket nem szeretsz annyira.
- elkezdni figyelni a szavainkat: **belső szűrő kialakítása**, Ahogy bizonyos körökben bizonyos szavakat nem mondunk, figyeljük meg a szóhasználatunkat bizonyos helyzetekben. pl. Gyerekek önértékelését mi építjük fel. „Mert nem tudsz megcsinálni elsőre valamit, miért kell százszor elmondani?” -> önértékelése csökken a gyerekeknek, pedig az anya csak arra céloz, hogy menjen már fogat mosni. Alakíts ki egy személyes belső szűrőt, mely szavakat, kifejezéseket tiltasz meg magadnak!